
PWYLLGOR CRAFFU CORFFORAETHOL, 7.03.13

Yn bresennol: Y Cyngorydd Selwyn Griffiths (etholwyd i gadeirio yn absenoldeb y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd).

Y Cyngorwyr:- Lesley Day, Elwyn Edwards, Aled Evans, Jason Humphreys, Eryl Jones-Williams, June Marshall, Dafydd Meurig, Michael Sol Owen, Mair Rowlands, Gareth Thomas ac Eirwyn Williams.

Swyddogion yn bresennol: Gareth James (Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu), Nicola Day (Rheolwr Caffael Corfforaethol), Ann Roberts (Swyddog Gwella Perfformiad Cynorthwyol Craffu) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriadau: Y Cyngorwyr Gwynfor Edwards, Trevor Edwards, Gweno Glyn, Simon Glyn, Charles W.Jones a Dyfrig Jones.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd y Cyngorydd Gareth Thomas fuddiant personol yn eitem 5 ar y rhaglen, rhannau (b) ac (ch), oherwydd bod ei gwmni, TJB Cymru Cyf., wedi cyflawni gwaith i Menter a Busnes a Blaenau Ymlaen.

Nid oedd yr aelod o'r farn ei fod yn fuddiant oedd yn rhagfarnu ac ni adawodd y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 31 Ionawr, 2013 fel rhai cywir.

3. POLISI CAFFAEL CYNALIADWY

Aelod Cabinet: Y Cyngorydd John Wynn Jones

Croesawyd y canlynol i'r cyfarfod i gyflwyno sylwadau a thystiolaeth:-

- (a) Yr Athro Dermot Cahill, Cyfarwyddwr Prosiect Ennill Mewn Tendro, Ysgol y Gyfraith, Prifysgol Bangor.
- (b) Carys Griffiths, Rheolwr Tendro, Busnes Cymru.
- (c) Dafydd Jones, Dinas Contracting Cyf., Penrhyndeudraeth.
- (ch) Y Cyngorydd Mandy Williams-Davies, Prosiect Adfywio Blaenau Ffestiniog.

Yn ystod ei gyflwyniad, ymhelaethodd yr Athro Dermot Cahill ar ei waith a'i ymwneud â'r Cyngor yn nhermau'r Prosiect Ennill Mewn Tendro. Eglurodd Carys Griffiths rôl Busnes Cymru o safbwynt darparu cymorth ymarferol i fusnesau bach a chanolig i ennill cytundebau yn y sector breifat a'r sector gyhoeddus a rhoddodd David Jones amlinelliad o'r sefyllfa o bersbectif contractwr. Yna rhoddodd y Cyngorydd Mandy Williams-Davies fraslun o gefndir ac amcanion Prosiect Adfywio Blaenau Ffestiniog gan egluro sut y bu i'r cynllun hwn gynorthwyo busnesau'r dref a chreu cyfleoedd gwaith.

Ar ddiwedd bob cyflwyniad, rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau. Amlygwyd y prif bwyntiau a ganlyn:-

Nodwyd y dylid:-

- Cyfleu diolch i swyddogion y gwasanaeth caffael ar y cynnydd a wnaed dros y ddwy flynedd ddiwethaf gyda gweithredu'r Polisi Caffael Cynaliadwy.
- Cynnal gwaith ar fyrder i symleiddio'n sylweddol y dogfennau tendro cyfredol gan sicrhau bod y ddogfennaeth yn addas i bwrpas ac nad yw'n cynnwys gwybodaeth ddiangen nac yn gofyn am wybodaeth ddiangen.
- Parhau gyda'r gwaith o addasu'r SQUID i gymryd i ystyriaeth y lefelau risg priodol a chymesur o safbwynt trothwyon trosiant ac yswiriant.
- Datblygu trefniadau caffael canolog / corfforaethol ymhellach gan sicrhau adnoddau digonol i gyflawni.
- Sicrhau bod adborth llawn a phriodol yn cael ei ddarparu i gwmnïau sydd wedi methu ennill tendr(au).
- Sicrhau bod cymal yn cael ei gynnwys yn y tendr a'r cytundeb sy'n nodi bod angen i'r cwmni llwyddiannus dalu isgcontractwyr yn gyflymach.
- Lobïo Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i gyflwyno'r elfen yma yn gyffredinol ar draws Cymru.
- Cynnal gwaith manwl i asesu'r niferoedd, sefyllfaoedd a'r rhesymau pam bod cwmnïau sy'n ennill cytundebau yn tueddu i roi is-gontractau yn hytrach na chyflogi, gan anelu i gynyddu nifer y swyddi sy'n cael eu creu.
- Trafod gyda Llywodraeth Cymru i weld sut y gellir cynyddu ymwybyddiaeth busnesau o'r potensial o dderbyn canran uwch o'r Gwariant Cyhoeddus yng Nghymru.
- Hyrwyddo'n sylweddol ac arwain darpar gleientiaid i lenwi'r SQUID yn electronig rhag gorfodi cwmnïau i dreulio amser hir yn wastraffus yn ail-lenwi gwybodaeth ar gyfer tendrau gwahanol.
- Yn dilyn llwyddiant y gwaith o gydweithio i lunio tendrau ar y cyd â phartneriaethau'n lleol ym Mlaenau Ffestiniog, datblygu'r drefn yma gyda phartneriaethau lleol pan fo cyfleoedd yn codi.

Nodwyd hefyd:-

- Y gresynid na chaniateir i Fusnes Cymru hysbysebu eu gwasanaeth cymorth i dendro yn uniongyrchol. Gofynnwyd i'r Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu anfon manylion cyswllt Carys Griffiths at yr aelodau ac awgrymwyd cynnwys cyfeiriad at y gwasanaeth o dan yr adran 'Caffael' ar wefan y Cyngor.
- Mynegwyd pryder nad yw Cyngor Tref Blaenau Ffestiniog wedi ymuno ag Unllais Cymru gan fod hynny'n golygu nad yw gweddill Meirionnydd yn ymwybodol o'r hyn sy'n mynd ymlaen yn y dref. Hefyd, 'roedd y ffaith nad oedd yna gynrychiolydd o Flaenau Ffestiniog ar Grŵp Mynediad Meirionnydd yn golygu bod aelodau o lefydd eraill wedi gorfod mynd i'r dref i roi eu barn ar y cynlluniau adfywio. Cytunodd y Cyngorydd Many Williams-Davies i fynd â'r negeseuon hyn yn ôl i'r Cyngor Tref.

PENDERFYNWYD llunio cyfres o argymhellion drafft i'r Aelod Cabinet, ar sail casgliadau'r drafodaeth uchod, a'u cyflwyno i'r Cyfarfod Paratoi nesaf i'w cymeradwyo.

4. AGENDA GWLEDIG – TREFOL Aelod Cabinet – Y Cyngorydd Dyfed Edwards

Cyflwynwyd

- (a) adroddiad y Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu yn gofyn i'r pwyllgor gytuno'r briff ar gyfer yr Ymchwiliad Craffu – Agenda Gwledig - Trefol.
- (b) Nodiadau cyfarfod anffurfiol o'r Grŵp Ymchwil Craffu – Agenda Wledig a gynhaliwyd ar 20 Chwefror, 2013.

Yn ystod y drafodaeth, nodwyd y prif sylwadau a ganlyn:-

- Y dylai'r ymchwiliad edrych yn bennaf ar y gwasanaethau a ddarperir ar draws y Cyngor a sut maent yn cael eu darparu yn yr ardaloedd mwyaf trefol a gwledig.
- Y dylid edrych ar y system drafndiaeth gan fod rhaid i'r sawl sy'n byw mewn ardal wledig deithio i gyrraedd y gwasanaethau.
- Gan fod trafndiaeth gyhoeddus fwy neu lai allan o ddwylo'r Cyngor bellach, dylid edrych oes yna ffyrdd gwell o ddarparu'r gwasanaeth, e.e. cludiant cymunedol yn cael ei ddarparu gan y trydydd sector, o bosib'.
- Bod gan bob ardal broblemau gwahanol a gall pawb ddysgu oddi wrth ei gilydd.
- Bod gan ardaloedd gwledig a threfol broblemau sy'n gyffredin hefyd, e.e. byddai cludiant cymunedol yn ddefnyddiol yn y trefi yn ogystal ag yng nghefn gwlad.
- Na ddylai'r ymchwiliad greu sefyllfa 'ni a 'nhw' a'i bod yn hynod bwysig bod pawb yn cydweithio er budd holl drigolion y sir.
- Bod adroddiad Gritten Management ar Astudiaeth o Ddefnyddio Ynni yn Aberdaron, Botwnnog, Tudweiliog ac Enlli yn crynhoi holl broblemau cefn gwlad, h.y. costau uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol – mwyafrif mewn tlodi tanwydd a thrafnidiaeth; tai a systemau gwresogi aneffeithlon, gorfod defnyddio ceir; dibyniaeth ar danwyddau mwy costus a thalu mwy amdanynt – diffyg cystadleuaeth ymhlith darparwyr yn yr ardaloedd gwledig; dibyniaeth ar drafndiaeth ddrud i ddelio ag anghenion sylfaenol.

Nodwyd bod angen cywiro pwynt 4 ar waelod y dudalen gyntaf o nodiadau cyfarfod y grŵp i ddarllen fel a ganlyn:-

“4. Unigedd Cymdeithasol – nodwyd bod llawer yn digwydd yn y maes yma drwy Wynedd yn barod.”

Gan gyfeirio at y sylw yn y nodiadau bod yna raglen waith Broadband yn bodoli ar draws Gwynedd, nodwyd nad oedd datganiadau'r Cyngor i'r wasg yn cyfeirio at y ffaith y byddai'r Broadband yn ehangu i'r pentrefi.

PENDERFYNWYD nodi bod trafodaeth cyfarfod anffurfiol y Grŵp Ymchwil Craffu – Agenda Wledig wedi bod yn sail i gychwyn y gwaith o edrych ar wasanaethau'r Cyngor, a'r opsiynau a ffyrdd eraill o'u darparu a chytuno â'r cyfeiriad a ganlyn ar gyfer yr ymchwiliad:-

- (i) Defnyddio gwybodaeth o'r Cyfrifiad diweddaraf fel sail i'r ymchwiliad.
- (ii) Trafod gydag Arweinydd y Cyngor, Mantell Gwynedd, ac eraill.
- (iii) Cynnal cyfarfodydd y Grŵp Ymchwil Craffu ym Mhenrhyndeudraeth.

5. RHAGLEN WAITH FLYNYDDOL

Cyflwynwyd – y fersiwn ddiweddaraf o'r rhaglen waith.

Gan gyfeirio at eitem 7 ar y rhaglen waith - Caffael Cynaliadwy a phenderfyniad y pwyllgor hwn ar 31 Ionawr i drafod yn y cyfarfod hwn y math o weithgor fyddai'n dderbyniol i edrych ar y maes, nododd y Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu fod angen i'r gweithgor fod naill ai'n weithgor i gefnogi gwaith yr Aelod Cabinet neu'n ymchwiliad craffu.

Gan fod y pwyllgor hwn wedi sefydlu ymchwiliad craffu arall eisoes, ac yn dilyn trafodaeth gyda'r Pennaeth Strategol a Gwella, awgrymid sefydlu ymchwiliad craffu i'r maes caffael, ond bod hynny i ddigwydd ymhellach ymlaen yn ystod y flwyddyn, oherwydd yr ymrwymiad sydd ei angen o ran amser ac adnoddau. 'Roedd gwaith cychwynnol defnyddiol iawn wedi'i wneud yn y cyfarfod hwn a'r bwriad fyddai datblygu hynny ar gyfer y cyfnod o Fehefin ymlaen gan osod eitem ar raglen cyfarfod 25 Ebrill i gytuno'r briff.

Nodwyd nad oedd yr aelodau bellach yn derbyn gwybodaeth ynglŷn â'r hyn mae'r Cyngor yn ei wneud i ddenu busnesau a chyflogaeth i'r sir ac awgrymwyd ychwanegu hyn fel eitem ar y rhaglen waith.

PENDERFYNWYD

- (a) Gosod Caffael Cynaliadwy ar raglen cyfarfod 25 Ebrill.**
- (b) Ychwanegu eitem ar y rhaglen waith i dderbyn gwybodaeth ynglŷn â'r hyn mae'r Cyngor yn ei wneud i ddenu busnesau a chyflogaeth i'r sir.**

Ar ddiwedd y cyfarfod, nodwyd bod Ystafell Dwyrdd yn lleoliad delfrydol ar gyfer cynnal sesiynau craffu a gofynnwyd i'r swyddogion drefnu'r cyfarfod nesaf yno hefyd.

Dechreuodd y cyfarfod am 2.15pm a daeth i ben am 4.50pm.